

Aplikace Elektronická podání

Transakční část portálu veřejné správy

Obecný popis

Informace obsažené v tomto dokumentu představují aktuální pohled společnosti Microsoft na diskutovaná témata platný ke dni vydání. Protože společnost Microsoft musí reagovat na vývoj trhu, nemohou být tyto informace považovány za závazující a společnost Microsoft nemůže ručit za jejich správnost po zveřejnění. Tento dokument slouží pouze k informativním účelům. SPOLEČNOST MICROSOFT NEPOSKYTUJE NA INFORMACE UVEDENÉ V TOMTO DOKUMENTU ŽÁDNÉ VÝSLOVNĚ UVEDENÉ NEBO IMPLICITNĚ PŘEDPOKLÁDANÉ ZÁRUKY. Microsoft a ochranné známky společnosti Microsoft uvedené v tomto dokumentu jsou buď registrované ochranné známky, nebo ochranné známky společnosti Microsoft Corporation ve Spojených státech amerických a v dalších zemích. Uvedené názvy dalších produktů nebo společností mohou být ochrannými známkami vlastníků těchto známek.

Obsah

Glosář	4
Úvod	5
Služby pro občany, podnikatele a firmy	5
Elektronické služby veřejné správy	5
Jak celý postup vypadá konkrétně.	6
Single sign-on	7
Interoperabilita řešení	8
Shrnutí výhod řešení Government Gateway	8
Řešení pro bezpečné transakční propojení informačních systémů úřadů veřejné správy s internetem	9
Minimalizace rizika, nákladů a času na vývoj	9
Vybudovaná infrastruktura	9
Moderní technologie	9
Nezávislost pro vývojáře	9
Testovací prostředí	9
Dostupnost 24x7	9

Glosář

Následující tabulka vysvětluje některé klíčové termíny používané v tomto dokumentu.

Termín	Význam
GovTalk	XML schéma, které definuje způsob komunikace s aplikací Government Gateway
CA	Certifikační úřad (Certificate Authority) – důvěryhodná entita vystavující a registrující digitální certifikáty.
Digitální certifikát	Šifrovaná příloha elektronické zprávy jedinečně identifikující uživatele a vytvářející jejich pověření pro provádění určitých transakcí.
Digitální podpis	Elektronický kód připojený ke zprávě, který zaručuje identitu odesílatele.
GSO	Gateway Solution Offering – program pro implementaci a podporu systému Gateway.
PVS	Portál veřejné správy
Schéma	Dokument ve formátu XML definující strukturu dokumentu, který odpovídá tomuto schématu.
W3C	Organizace Worldwide Web Consortium – mezinárodní standardizační úřad zodpovídající za vytváření standardů XML, HTML atd.
Government Gateway, Gateway	Transakční část portálu veřejné správy
XML	eXtended Markup Language – jazyk definovaný organizací W3C pro otevřenou strukturu a výměnu dat na libovolné platformě.
DIS	Department Interface System. Server rozhraní rezortu na jedné straně zabezpečuje připojení na centrální část aplikace Gateway a na druhé straně propojení s informačním systémem úřadu veřejné správy.

Úvod

Portál veřejné správy je řešení poskytované Ministerstvem informatiky České republiky jako služba pro občany a organizace, která si klade za cíl vybudovat elektronickou veřejnou správu. K vybudování tohoto cíle je nutné splnit dva základní úkoly:

1. Vybudovat informační část PVS
2. Vybudovat transakční část PVS

O informační části PVS pojednává jiný samostatný dokument.

Aplikace Government Gateway je bezpečné a spolehlivé transakční jádro, které slouží pro zprovoznění elektronických služeb veřejné správy.

Celkově řešení Government Gateway poskytuje:

- Společnou infrastrukturu, která umožňuje propojení na jednotlivé úřady veřejné správy.
- Uživatelům Single sign-on pro všechny zprovozněné elektronické služby.
- Úřadům bezpečnou infrastrukturu a opakovaně použitelné komponenty financované z prostředků Ministerstva informatiky.

Služby pro občany, podnikatele a firmy

Celé řešení aplikace Gateway na první místo řadí občany a organizace, kterým má maximálně zjednodušit komunikaci s veřejnou správou.

Bez centrálního řešení transakční části by uživatelé byli nuceni přistupovat k jednotlivým elektronickým službám veřejné správy nekonzistentním a nejednotným způsobem. V rámci různých resortů by byli nuceni používat různá přihlašovací jména, hesla a různé způsoby komunikace.

Z pohledu občanů, organizací a zprostředkovatelských firem řešení Gateway nahrazuje tyto individualní přístupy a vytváří jednotný a bezpečný vstupní bod do veřejné správy. Řešení nabízí jednotné přihlášení pro všechny typy elektronických služeb, které jsou v rámci aplikace Gateway implementovány a umožňuje jednoduchou komunikaci s různými úřady veřejné správy.

Pro uživatele to v praxi znamená, že existuje jeden centrální vstupní bod, který poskytuje bezpečné doručování elektronických formulářů pro zprovozněné služby za použití jednotné digitální identity. Znamená to, že v případě implementace všech elektronických služeb pro životní a obchodní situace v aplikaci Gateway by občané, organizace a zprostředkovatelské firmy mohli podávat veškeré elektronické dokumenty jednotným způsobem na jednom místě.

Elektronické služby veřejné správy

Každý resort, úřad či oddělení veřejné správy nabízí jednu nebo několik služeb. Tyto služby jsou pro dané oddělení specifické a nejsou centralizovaným systémem přikazované či omezené.

Každá ze služeb typicky vyžaduje formalizovaný požadavek na službu – což je zpráva obvykle, nikoli však nezbytně, ve formátu XML.

Jako příklad uvedme Českou správu sociálního zabezpečení, která mimo jiné může nabízet v elektronické podobě zpracování „*Přehledu o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace*“. V praxi to znamená, že tato služba je zprovozněna v centrální části PVS a ČSSZ je k této centrální části připojena s využitím serveru DIS.

ČSSZ malým organizacím poskytne aplikaci nebo webové stránky, kde organizace vyplní příslušné údaje a přes aplikaci Gateway tento elektronický formulář odešle do systému ČSSZ.

		PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY České republiky				
Okresní (Pražská) správa sociálního zabezpečení v Příbrami						
PŘEHLED O VYMĚŘOVACÍCH ZÁKLADECH A POJISTNÉM MALÉ ORGANIZACE a o dalších údajích potřebných k provádění sociálního zabezpečení jejich zaměstnanců						
Název a sídlo malé organizace Malá organizace, Horní 12, 123 45 Lhota						
Přidělený variabilní symbol:		123456788		IČO: 33221144		
Přehled za měsíc:		Leden		Rok: 2003		
Rodné číslo	Příjmení	Jméno	Vyměřovací základ	Druh činnosti	Omluvená absence	Vyloučené doby
330101/0101	Jan	Novák	9 000	3	0	0
6600201/0101	Josef	Čech	12 000	2	2	0
Celkem:			21 000			
Úhrn pojistného od zaměstnanců		1 680				
Pojistné od zaměstnavatele za zaměstnance		5 460				
Pojistné celkem		7 140				
Informace pro přihlášení na PVS			Přijato portálem veřejné správy			
Identifikátor:			Id. transakce: C6CBEB68774981FF54F15E7B4E5D6131			
Heslo:			Datum: 2003-08-05T21:32:17.565			
<input type="button" value="Odeslat"/>						

Obr. 1 Příklad formuláře VZPMO

Jak celý postup vypadá konkrétně.

Předpokládáme, že uživatel (malá organizace) je již zaregistrován na PVS a má zprovozněnou službu komunikace s ČSSZ.

Uživatel má k dispozici aplikaci (nebo odkaz na webovou stránku), do které vyplní údaje o své firmě a o příjmech zaměstnanců firmy. Aplikace na základě těchto údajů vypočte celkové pojistné. V tomto okamžiku je formulář připraven k odeslání. Uživatel vyplní svůj přihlašovací identifikátor a heslo pro přihlášení na PVS a následně klepne na tlačítko odeslat a tím se provedou následující kroky:

- Aplikace vytvoří z formuláře XML data, která uživatel podepíše svým digitálním podpisem.
- Veškerá data jsou následně zašifrována za použití digitálního certifikátu ČSSZ. Takto vytvořená data se vloží do standardizované XML obálky (GovTalk header) a výsledná data se odešlou do aplikace Gateway.
- Po přijetí dat PVS vytvoří jedinečné číslo transakce a dále transakci označí časovým razítkem. Tyto informace se vrátí zpět do uživatelské aplikace.
- Gateway ověří přihlašovací informace a pokud je uživatel ověřen, jsou data předána na server rozhraní resortu (DIS) ČSSZ. Server DIS provede rozšifrování dat, provede kontrolu digitálního podpisu a data vloží

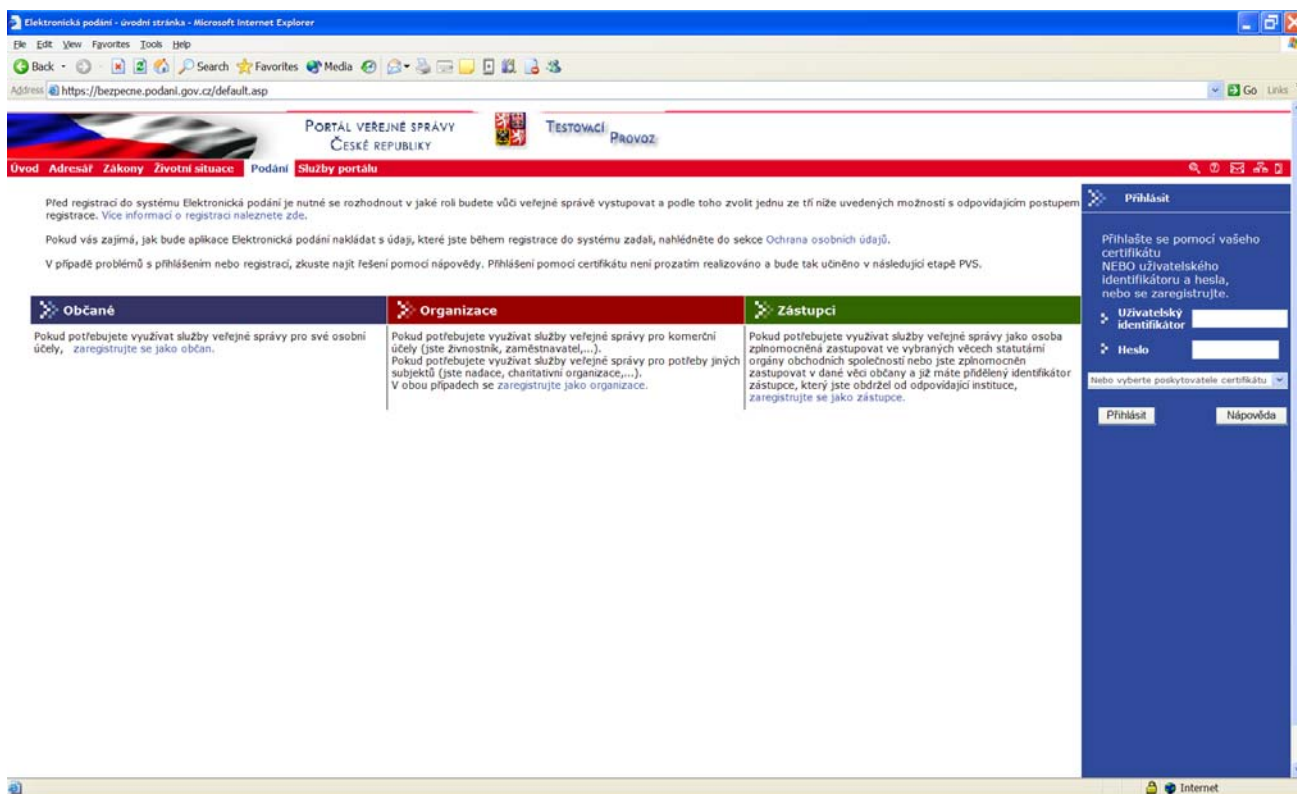
do interního systému ČSSZ. DIS po předání dat vrátí do centrální aplikace informaci o tom, že data byla úspěšně přijata a zpracována.

Single sign-on

Centralizovaný systém musí podporovat komplexní množinu vztahů mezi různými typy uživatelů, které odpovídají reálné komunikaci těchto skupin ve skutečném světě. Mezi podporované typy uživatelů musí patřit:

- **Jednotlivci** – obvykle jednotliví občané,
- **Zprostředkovatelé**, kteří jednají za jednotlivce (například účetní či právníci) a jejich **Asistenti**,
- **Organizace** – v rámci organizace se definují uživatelé, kteří jednají za organizace

Při první registraci k transakční části PVS se uživatel rozhodne pro příslušný typ registrace. Během registračního procesu vyplní formulář, kde zadá své jméno, příjmení a e-mail adresu. Více informací není nutné během registrace zadávat. Již v této části se uživatel rozhodne zda pro registraci bude používat digitální certifikát a nebo uživatelský identifikátor ve spojení s heslem. Součástí registračního procesu je vygenerování uživatelského identifikátoru. Z toho plyne, že heslo si určí uživatel sám a identifikátor je mu vygenerován systémem. Na závěr registračního procesu se uživatel musí přihlásit alespoň k jedné elektronické službě.

Obr. 2. Vstupní obrazovka do systému Government Gateway.

Gateway uloží detaily o certifikátu (nebo uživatelský identifikátor a heslo) pro příslušného uživatele. Následně uživatel používá ten samý identifikátor a heslo (popř. certifikát) k přístupu na elektronické služby úřadů veřejné správy.

Registrační modul nabízí definované programové rozhraní, které umožňuje jeho služby využívat i dalšími aplikacemi na internetu. Hlavní provázání registračního modulu bude uděláno s informační částí PVS, kde se stejné identifikátory budou používat pro personalizaci stránek a pro zobrazování přehledů o provedených transakcích.

Obecně lze říci, že libovolný portál na internetu může využívat registračního modulu a tak nabídnou uživatelům možnost využívat jednotnou digitální identitu.

Interoperabilita řešení

Veškeré transakce prováděné v aplikaci Gateway využívají XML dokumentů. Zpracovávané dokumenty musí vyhovět předepsaným šablonám (nazývané XML schémata). Tyto šablony vytvářejí jednotlivé úřady veřejné správy a odpovídají zpracovávaným agendám.

Gateway rozpoznává dvě sady schémat:

- Schéma, které zabezpečuje komunikaci s aplikací Gateway (tzv. hlavička)
- Schémata, která definují vlastní transakce, např. *“Přehled o vyměřovacích základech a pojistném malé organizace”*. Tato schémata jsou ve vlastnictví jednotlivých úřadů veřejné správy.

Gateway spolupracuje s libovolným systémem, který je schopen zpracovávat GovTalk XML dokumenty.

Uživatelé se mohou k systému Gateway přihlašovat jedním ze dvou způsobů:

- Použitím hesla, které si uživatel určí a použitím uživatelského identifikátoru. Uživatelský identifikátor je vygenerován aplikací Gateway.
- Za použití digitálního certifikátu.

Gateway umožňuje single sign-on pro občany a organizace. Uživatelé mohou využít jedné registrace a následně využít tuto jedinou digitální identitu k přístupu ke všem zprovozněným elektronickým službám.

Shrnutí výhod řešení Government Gateway

- Řešení pro bezpečné transakční propojení informačních systémů úřadů veřejné správy s internetem
- Minimalizace rizika, nákladů a času na vývoj
- Vybudovaná infrastruktura
- Moderní technologie
- V souladu s rozvojem státní informační politiky
- Nezávislost pro vývojáře
- Testovací prostředí
- Dostupnost 24x7
- Single sign-on

Řešení pro bezpečné transakční propojení informačních systémů úřadů veřejné správy s internetem

Gateway nabízí cenově efektivní, jednoduché a rychlé řešení pro transakční propojení informačního systému resortu na internet. Vlastní informační systém je od internetu odstíněn centrální částí a serverem DIS a řešení tak zajišťuje maximální míru zabezpečení.

Minimalizace rizika, nákladů a času na vývoj

Každý transakční systém pro elektronické služby veřejné správy vyžaduje: bezpečnou elektronickou komunikaci, ověřování uživatelů a organizací, multiplatformní propojení a provádění bezpečných transakcí s možností směřování dokumentů. Díky vybudování společného centrálního transakčního jádra Ministerstvem informatiky dostávají jednotlivé úřady veřejné správy do ruky možnost soustředit se na zpracovávání vlastních agend.

Vybudovaná infrastruktura

Základní infrastruktura PVS bude do konce roku 2003 k dispozici pro všechny úřady veřejné správy. Pro propojení na jednotlivé úřady bude využita komunikační infrastruktura veřejné správy. Celé toto řešení umožní jednotlivým úřadům ušetřit čas a náklady na budování opakovatelných částí jako je např. registrace, ověřování identity, budování helpdesku apod. Místo toho mohou úřady začít připravovat elektronické zpracování stávajících agend.

Moderní technologie

Aplikace Gateway je robustní a plně škálovatelné řešení. Poskytuje mechanismy pro garantované doručení transakcí do jednotlivých úřadů veřejné správy a má implementovány funkce pro trasování zpráv, tak aby bylo možné doručení dokázat.

Nezávislost pro vývojáře

Centrálně vybudované služby aplikace Gateway pro registraci, přihlašování ke službám, nabízejí základní programové rozhraní s použitím internetových standardů (XML, SOAP, webové služby). To umožňuje jednak programátorům aplikací (např. účetnictví) vytvářet aplikace tak, aby mohli přímo komunikovat s transakční částí. Na druhé straně řešení nabízí IT oddělením jednotlivých resortů jednoduché řešení pro propojení jejich informačních systémů.

Testovací prostředí

Gateway nabízí vývojářům k dispozici testovací službu. Tato služba je kopií transakční části a zrcadlí skutečnou službu. Jakmile je do systému odeslána testovací zpráva na testovací službu, služba potvrdí zda zpráva byla nebo nebyla úspěšně přijata. V okamžiku, kdy je elektronický formulář připraven pro certifikaci, vydá testovací služba identifikaci testovací reference. Elektronický formulář musí být taktéž ověřen na serveru DIS příslušného úřadu a musí vyhovovat existujícím pravidlům pro zpracování v interním informačním systému.

Dostupnost 24x7

Gateway nemá otevírací hodiny. Tato pružnost znamená, že všechny transakce mohou být prováděny v libovolnou denní nebo noční hodinu. Celé řešení je postaveno na plné redundanci jednotlivých komponent systému. V případě, že koncový úřad není schopen přijímat transakce v režimu 24x7, uloží Gateway dokumenty do fronty a zašle je v okamžiku, kdy je úřad připraven přijímat.

Single sign-on

Princip byl podrobně popsán v předešlých částech dokumentu